

(५) बैठक व मांडणी व्यवस्था, क्रम, कूटप्रश्न

- १) एका रांगेत काही मुले उभी आहेत. (क्ष) म्हणतो 'माझा शेवटून सातवा क्रमांक आहे.' (य) म्हणतो 'माझा सुरुवातीपासून बारावा क्रमांक असून क्ष हा माझ्या आधी एक स्थान वगळून उभा आहे.' तर रांगेत एकूण किती मुले उभी आहेत?
- १) १९ २) १७ ३) १६ ४) १५
- २) एका रांगेत लतिफ उजवीकडून अकराव्या क्रमांकावर उभा असून त्याच्या डावीकडील पाच मुलांनंतर उभ्या असलेल्या सुनिलचा क्रमांक डावीकडून सोळावा आहे, तर रांगेत एकूण किती मुले उभी आहेत ?
- १) ३० २) ३१ ३) ३२ ४) ३३
- ३) जर :
- अ) बंगाली व तामिळी लोक राजकारणी, कवी व योद्धे आहेत.
- ब) तामिळी व पंजाबी लोक राजकारणी, योद्धे व गणित तज्ज्ञ आहेत.
- क) पंजाबी व गुजराती लोक राजकारणी, उद्योगपती व गणित तज्ज्ञ आहेत.
- ड) गुजराती व काश्मिरी लोक उद्योगपती, कवी व गणित तज्ज्ञ आहेत.
- इ) बंगाली व काश्मिरी लोक उद्योगपती, कवी व योद्धे आहेत.
- असे मानल्यास वरील माहितीद्वारे राजकारणी, उद्योगपती, कवी व गणित तज्ज्ञ असणारे लोक कोणते ?
- १) बंगाल २) तामिळी ३) पंजाबी ४) गुजराती
- ४) एका मंचावर सहा वक्ते भाषण देण्यासाठी पुढील प्रमाणे बसले आहेत. उमेश आणि समीर यांच्यामध्ये फक्त प्रकाश आहे, तिमिर एका कडेला आहे. कुरेशी आणि समीर यांच्यामध्ये कोणीही नाही, राकेश हा कडेला नाही मात्र उमेशच्या डाव्या बाजूला लगेच आहे यावरून तिमिर आणि उमेशच्या मध्ये कोण बसले आहे ?
- १) प्रकाश २) समीर ३) कुरेशी ४) राकेश
- * सूचना : खालील माहितीच्या आधारे ५ ते ९ प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायातून निवडा.,
- A, B, C, D व E हे पाच खेळाडू व खेळत असणारे विविध खेळ यांची माहिती दिली आहे. हॉकी, क्रिकेट, कबड्डी व खो-खो असे हे चार खेळ असून A हा खेळाडू हॉकी वगळता इतर तीन खेळ खेळतो. B व E हे खेळाडू कबड्डी वगळून इतर तीन खेळ खेळतात. C व D कबड्डी खेळतात. C एकूण दोन खेळ खेळतो मात्र तो क्रिकेट व खो-खो खेळत नाही. D देखील दोन खेळ खेळतो मात्र खो-खो खेळत नाही. C व D चे खेळ सारखे नाहीत.
- ५) D चे खेळ कोणते ?
- १) कबड्डी, खो - खो २) खो - खो, क्रिकेट ३) कबड्डी, क्रिकेट ४) सर्व खेळ
- ६) B, C, E हे तिघेही सामाईक कोणता खेळ खेळतात ?
- १) खो - खो २) हॉकी ३) क्रिकेट ४) कबड्डी
- ७) खालीलपैकी कोण क्रिकेट खेळतो ?
- १) A, B, D, E २) B, C, D, E ३) A, B, C, E ४) B, D, A, C
- ८) कोणता खेळाडू सर्व चार खेळ खेळतो ?
- १) A २) B ३) C ४) कोणी नाही

- ९) A आणि B दोघेही कोणते समान खेळ खेळतात ?
 १) कबड्डी, हॉकी २) क्रिकेट, कबड्डी ३) हॉकी, खो - खो ४) क्रिकेट, खो-खो
- १०) मोहन मालन, कमल, रोहन आणि प्रिती एका पंचकोनी टेबलाच्या प्रत्येक कोनावर बसले आहेत. मोहन, रोहनच्या समोर बसला आहे. त्याच्या दोन्ही बाजूस कमल आणि प्रिती बसलेल्या आहेत. मालन ही कमल आणि रोहनच्या मध्ये पण प्रितीच्या समोर आहे. त्यांची बैठक व्यवस्था कोणत्या क्रमाने असेल? बैठक क्रमांक खालीलप्रमाणे आहेत? मोहन (१), मालन (२), कमल (३), रोहन (४), प्रिती (५)
 १) ५, १, ३, २, ४ २) ५, १, ३, ४, २ ३) ५, १, ४, ३, २ ४) ५, १, २, ३, ४
- ११) मुलांच्या रांगेत उमेशचा पुढून १८ वा व मागून १४ वा क्रमांक आहे. रमेश रांगेत मध्यभागी उभा आहे. तर त्याचा त्या रांगेत पुढून क्रमांक कितवा ?
 १) १५ २) १६ ३) १७ ४) १८
- १२) पाच मुले एका रांगेत उभी आहेत. रतन हा राणीच्या पुढे नाही. सुरेखा ही सर्वात पुढे आहे. राणी राकेशच्या मागे आहे. सीमा ही रतनच्या मागे आहे. राणी ही सीमाच्या मागे नाही. तर सर्वात शेवटी कोण आहे ?
 १) राणी २) रतन ३) सीमा ४) राकेश
- १३) 'A' हा 'B' पेक्षा हुशार आहे. 'C' हा 'A' पेक्षा हुशार आहे. 'D' हा 'C' पेक्षा हुशार आहे. 'E' हा सर्वात हुशार आहे. तर हुशारीच्या क्रमाने मध्यभागी कोण येईल?
 १) D २) A ३) B ४) C
- १४) अशोक, राघवेंद्र, रमण व गोपी यांना प्रत्येकी मराठा, कन्नड, हिंदी व इंग्रजी यापैकी तीन भाषा येतात. अशोकला इंग्रजी येत नाही. राघवेंद्रला हिंदी येत नाही, रमण ला कन्नड येत नाही व गोपीला मराठी येत नाही. यावरून ज्यांना कन्नड व हिंदी या दोन्ही भाषा येतात अशी जोडी कोणती ?
 १) अशोक, रमण २) अशोक, गोपी ३) अशोक, राघवेंद्र ४) राघवेंद्र, गोपी
- १५) V W X Y Z हे पाच मित्र आहेत. V X Z यांना आंबा आवडतो. W X Y यांना सफरचंद आवडते. V W Z यांना केळी आवडतात. W X Z यांना द्राक्षे आवडतात. V Y यांना बोरे आवडतात, तर फक्त दोनच फळे आवडणारी व्यक्ती कोण ?
 १) V २) W ३) X ४) Y
- १६) राकेश व मुकेश यांची भाषिक कौशल्ये उच्च पातळीची आहेत. दिनेश व राजेश यांची भाषिक पातळी निम्न आहे. मुकेश व दिनेश लेखी परीक्षांचा सतत सराव करतात. या चार मुलांपैकी कोणता विद्यार्थी परीक्षेत उत्तीर्ण होण्याची शक्यता सर्वात अधिक आहे ?
 १) राकेश २) मुकेश ३) दिनेश ४) राजेश
- १७) दर्पण हा अर्पणपेक्षा उंच आहे. अनुज अमेयपेक्षा उंच आहे. अमेय दर्पणपेक्षा उंच आहे. अनिल अमेयपेक्षा उंच आहे. तर सर्वात उंच कोण ?
 १) दर्पण २) अमेय ३) अनिल ४) अनुज

- १८) A, B, C, D या पाच नद्यांपैकी A नदी ही B नदीपेक्षा आखूड पण E नदी पेक्षा अधिक लांबीची आहे. C नदी सर्वाधिक लांबीची आहे. D नदी B नदी पेक्षा थोडीशी आखूड व A नदी पेक्षा थोडीशी अधिक लांबीची असेल तर सर्वात आखूड नदी कोणती ?
- १) A २) B ३) D ४) E
- १९) संतोष सुरेशपेक्षा उंच पण सतीशपेक्षा ठेंगू आहे. रमेश शरदपेक्षा उंच पण गोपालपेक्षा ठेंगू आहे. दिनेश सुरेशपेक्षा ठेंगू पण गोपालपेक्षा उंच आहे. या सात मुलांमध्ये सर्वात उंच कोण ?
- १) शरद २) सुरेश ३) सतीश ४) गोपाल
- २०) A, B, C, D आणि E यांना वार्षिक परीक्षेत वेगवेगळे गुण मिळालेले आहेत. यांपैकी D ने केवळ E पेक्षा कमी गुण प्राप्त केलेले आहेत, B ने A आणि C पेक्षा अधिक परंतु D पेक्षा कमी गुण प्राप्त केलेले आहेत. तर यांपैकी कोणाला सर्वात कमी गुण मिळालेले आहेत ?
- १) A २) B ३) C ४) माहिती अपूर्ण आहे.
- २१) वर्गात एका रांगेत पाच मुले बसलेली आहेत. प्रकाश हा मोहनच्या डाव्या बाजूस आणि अमनच्या उजव्या बाजूस बसलेला आहे. रोहन हा नमनच्या उजव्या बाजूस परंतु अमनच्या डाव्या बाजूस बसलेला आहे. तर मधोमध कोण बसलेले आहे ?
- १) अमन २) रोहन ३) प्रकाश ४) मोहन
- २२) गीता सीता पेक्षा मोठी आहे. मिता सीता पेक्षा मोठी परंतु गीता पेक्षा लहान आहे. सुवर्णा, हरी आणि सीता पेक्षा लहान आहे. सीता हरी पेक्षा मोठी आहे. तर सर्वात लहान कोण ?
- १) गीता २) मिता ३) सुवर्णा ४) हरी
- २३) निळा, हिरवा, लाल, पिवळा या रंगाचे दिवे याच क्रमाने एकापुढे एक लावल्यास ६७ व्या क्रमांकाचा दिवा कोणत्या रंगाचा असेल ?
- १) निळा २) पिवळा ३) हिरवा ४) लाल
- २४) एका रांगेत पृथा समोरून ७ व्या क्रमांकावर तर मागून १० व्या क्रमांकावर उभी आहे तर त्या रांगेत एकूण किती लोक उमे आहेत ?
- १) १७ २) १६ ३) १८ ४) १५
- २५) मेरिल सुजातपेक्षा मोठा आहे. सुजात शकिलपेक्षा लहान आहे. दुनू शकिलपेक्षा मोठा नाही परंतु सुजातपेक्षा लहान आहे राजेश समीरपेक्षा लहान आहे पण मेरिलपेक्षा मोठा आहे. तर या सर्वात लहान कोण ?
- १) मेरिल २) दुनू ३) शकिल ४) सुजात
- २६) एका रांगेत माया मध्यभागी उभी आहे. तिच्या डावीकडे १२ व्या क्रमांकावर ममता उभी आहे व तिच्या उजवीकडे ८ व्या क्रमांकावर मीना उभी आहे, तर त्या रांगेत कमीतकमी किती मुले असतील ?
- १) २१ २) १९ ३) २२ ४) २५

- २७) सहा मुले वर्तुळाच्या केंद्राकडे तोंड करून वर्तुळाकार बसले आहेत. राजीव मोहनच्या उजवीकडे आहे पण विजयच्या डावीकडे नाही. चंद्र हा बाबू व विजयच्या मध्ये आहे. विजय अजयच्या डाव्या बाजूस आहे. जर विजय व मोहननी आपल्या जागांची अदलाबदल केली तर अजय व चंद्रच्या मध्ये कोण येईल ?
 १) अजय २) विजय ३) मोहन ४) बाबू
- २८) अमोलकडे स्वातंत्र्य सैनिकांची सहा चित्रे टेबलावर एकावर एक ठेवली आहेत. गांधी व नेहरूंच्या चित्रांमध्ये एक चित्र आहे. भगतसिंगचे चित्र गोखल्यांच्या चित्राखाली आहे. सुभाषचंद्र बोसांचे चित्र सर्वांत वरती नाही. नेहरूंचे चित्र गोखले व आझाद यांच्यामध्ये आहे तर सर्वांत वरून चौथे चित्र कोणते ?
 १) गोखले २) नेहरू ३) भगतसिंग ४) आझाद
- २९) A, B, C या तीन स्त्रिया व X, Y, Z हे तीन पुरुष वर्तुळाकार टेबलाभोवती बसले आहेत. कोणत्याही दोन स्त्रिया किंवा दोन पुरुष शेजारी शेजारी बसलेले नाहीत. B या X च्या डावीकडे आहेत तर A कोठे बसलेली आहे ?
 १) Z च्या डावीकडे २) Z व X च्या मध्ये ३) Y च्या डावीकडे ४) Y व X च्या मध्ये
- ३०) पुढील माहिती वाचून खालील उत्तर द्या :
 i) A, B, C, D, E, F, G या 7 व्यक्ती उत्तरेकडे तोंड करून एकाच रांगेत उभ्या आहेत (आद्याक्षरांच्या क्रमाने नाही)
 ii) C आणि B यांच्यामध्ये जेवढ्या व्यक्ती आहेत तेवढ्याच व्यक्ती G आणि C मध्ये आहेत.
 iii) D जो डाव्या टोकाकडून तिसरा आहे तो E च्या डावीकडे तिसरा आहे.
 खालीलपैकी कोणते विधान असत्य आहे ?
 १) C आणि E शेजारी आहेत २) E हा F च्या शेजारी डावीकडे आहे
 ३) C हा D च्या शेजारी डावीकडे आहे ४) A हा D च्या अगदी लगत शेजारी डावीकडे आहे.
- ३१) स्मिताचा क्रम वरून 6 वा असून हर्षाचा क्रम खालून 18 वा आहे. मंगेशचा क्रम स्मिताच्या खाली 14 वा व हर्षाच्या वर 15 वा आहे तर वर्गात विद्यार्थी किती ?
 १) ५५ २) ५८ ३) ५२ ४) यांपैकी कोणतेही नाही
- ३२) इयत्ता ८वीच्या परीक्षेत मोहनचा क्रमांक रमणच्या वर होता. मंगेशचा क्रमांक मोहनच्या वर पण सुदेशच्या खाली होता. सौरभचा क्रमांक सुदेशच्या वर होता. तर सर्वांत वरचा क्रमांक कोणाचा ?
 १) सौरभ २) सुदेश ३) मंगेश ४) मोहन
- ३३) पुढील माहिती वाचून खालील उत्तर द्या :
 (i) A, B, C, D, E, F, G या 7 व्यक्ती उत्तरेकडे तोंड करून एकाच रांगेत उभ्या आहेत (आद्याक्षरांच्या क्रमाने नाही)
 (ii) C आणि B यांच्यामध्ये जेवढ्या व्यक्ती आहेत तेवढ्याच व्यक्ती G आणि C मध्ये आहेत.
 (iii) D जो डाव्या टोकाकडून तिसरा आहे तो E च्या डावीकडे तिसरा आहे.
 खालीलपैकी कोणते विधान असत्य आहे ?
 १) A हा F च्या डावीकडे तिसरा आहे २) D हा E च्या डावीकडे चौथा आहे.
 ३) F हा A च्या उजवीकडे तिसरा आहे ४) B हा C च्या उजवीकडे तिसरा आहे

- ३४) एका रांगेत जोना नेमकी मधल्या क्रमांकावर उभी आहे. तिच्या डाव्या बाजूला सात क्रमांक सोडून उभी असलेली जया त्या रांगेच्या डाव्या बाजूला पहिल्या क्रमांकावर असलेल्या सबिना व जोना यांच्या दरम्यानच्या नेमकी मधल्या क्रमांकावर उभी आहे, तर त्या रांगेतील एकूण मुळे किती ?
 १) ३३ २) ३४ ३) ३० ४) ३१
- ३५) एका रांगेत ४० मुळे उत्तरेकडे तोंड करून उभी आहेत. सतीश हा अजयच्या उजवीकडे आठवा आहे. जर अजय हा उजव्या टोकाकडून अठरावा असेल तर सतीश डाव्या टोकाकडून कोणत्या क्रमांकावर असेल ?
 १) ३२ २) १० ३) ३१ ४) २९
- ३६) एका रांगेत ४ मीटर अंतरावर एक मुलगा या प्रमाणे ४० मुळगे उभे केले तर ७ व २७ क्रमांकांच्या मुलांमधील अंतर किती ?
 १) ६० मी. २) ७० मी. ३) ८० मी. ४) ९० मी.
- ३७) राम हा शाम पेक्षा वयाने मोठा पण नंदू पेक्षा लहान आहे. नंदू हा चंदू पेक्षा लहान आहे. रवी हा शाम पेक्षा मोठा पण राम पेक्षा लहान आहे. शाम हा अरुण पेक्षा मोठा आहे. व अरुण हा श्रीकांत पेक्षा मोठा आहे. तर सर्वांना चढत्या वयाप्रमाणे उभे राहण्यास सांगितल्यास मधोमध कोण असेल ?
 १) नंदू २) राम ३) शाम ४) रवी
- ३८) रमेश हा वयाने सर्वेशपेक्षा मोठा आहे परंतु महेशपेक्षा लहान आहे. सर्वेश हा वयाने अखिलेश एवढाच आहे परंतु तो सुरेशपेक्षा मोठा आहे. तर
 अ) अखिलेश हा सर्वेशपेक्षा लहान आहे. ब) अखिलेश हा महेशपेक्षा मोठा आहे.
 क) अखिलेश हा सुरेशपेक्षा मोठा आहे. ड) अखिलेश हा रमेशपेक्षा मोठा आहे.
 वर दिलेल्या विधानापैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?
 १) अ आणि ड २) ब आणि क ३) फक्त अ ४) फक्त क
- ३९) माझ्याकडे फुलांचे तीन गुच्छे असून त्यात गुलाब, लिली, शेवंती व जरबेरा अशी फुले आहेत. दुसऱ्या गुच्छात जितके फुलांचे प्रकार आहेत तितकेच प्रकार पहिल्या गुच्छातही आहेत. दुसऱ्या गुच्छात असलेला एक प्रकार पहिल्या गुच्छात नाही. तिसऱ्या गुच्छात एकाच प्रकारची फुले आहेत व त्याप्रकारची फुले पहिल्या दोन्ही गुच्छात नाहीत. कोणते दोन गुच्छे एकत्र केले तर त्यात सर्वप्रकारची फुले असतील ?
 १) पहिला व दुसरा २) असे होणे शक्य नाही ३) दुसरा व तिसरा ४) पहिला व तिसरा
- ४०) एका कार्यालयात श्री. किंकरांना श्री. दामलेंबरोबर काम करण्यास आवडत नाही. श्री. सोनावणेंना श्री. आठवलें-बरोबर काम करणे आवडते, पण श्री. किंकरांबरोबर काम करणे आवडत नाही. श्री. कर्वेना किंकर व आठवलेबरोबर काम करणे आवडते. एकत्रित काम करण्यासाठी तीन व्यक्तींचा समूह निवडावयाचा असेल तर खालीलपैकी कोणता गट निवडणे योग्य होणार नाही ?
 १) आठवले, कर्वे, सोनवणे २) कर्वे, दामले, आठवले ३) किंकर, आठवले, कर्वे ४) किंकर, सोनवणे, दामले
- ४१) पाच व्यक्ती उंच टेकडी चढत आहेत. A ही H च्या पाठोपाठ चढणीवर आहे. W ही व्यक्ती K च्या जरा अधिक उंचीवर आहे. I ही व्यक्ती K आणि H यांच्या दरम्यानच्या उंचीवर आहे. तर पर्यायांतून तिसऱ्या क्रमांकाच्या व्यक्तीचे निर्देशन करणारा पर्याय निवडा.
 १) K २) I ३) H ४) W

४२) एका रांगेत सीमाचा डावीकडून सहावा क्रमांक आहे. तिच्या उजवीकडे आठव्या क्रमांकावर असलेल्या नीताचा उजवीकडून बारावा क्रमांक आहे, तर रांगेत एकूण मुळी किती ?

- १) २३ २) २४ ३) २५ ४) २६

४३) कबीर, अखिल, तस्लिमा, बराक आणि गोविंदसिंग हे जिन्याच्या पाच पायच्यांवर बसले आहेत. कबीर आणि गोविंदसिंग यांच्या मध्यावर तस्लिमा बसली आहे. बराक तस्लिमापेक्षा एक पायरी खाली आहे. गोविंदसिंग अखिलपेक्षा तीन पायच्यांखाली आहे. अखिल हा तस्लिमाच्या जितका वर आहे, तितकीच तस्लिमा बराकच्या वर आहे. दिलेल्या माहिती आधारे वरून दुसऱ्या आणि चौथ्या पायरीवर अनुक्रमे कोण बसले आहे ?

- १) कबीर-अखिल २) अखिल-बराक ३) तस्लिमा-गोविंदसिंग ४) गोविंदसिंग-कबीर

४४) प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणता महिना येईल ?

चैत्र	कार्तिक	मार्गशीर्ष
वैशाख	श्रावण	आश्विन
आषाढ	भाद्रपद	?

पर्यायी उत्तरे :

- १) पौष २) फाल्गुन ३) ज्येष्ठ ४) माघ

उत्तरे : (५) बैठक व मांडणी व्यवस्था, क्रम, कूटप्रश्न

१-३	२-३	३-४	४-४	५-३	६-२	७-१	८-४	९-४	१०-१
११-२	१२-३	१३-४	१४-२	१५-४	१६-२	१७-X	१८-४	१९-३	२०-४
२१-१	२२-३	२३-४	२४-२	२५-२	२६-४	२७-४	२८-१	२९-४	३०-३
३१-४	३२-१	३३-२	३४-१	३५-३	३६-३	३७-४	३८-४	३९-२	४०-१
४१-२	४२-३	४३-२	४४-१						